

Годишен анализ на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличие на пестицидни остатъци през 2022 г.

В настоящият материал са представени данни от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличието на пестицидни остатъци за 2022 г.

Общият брой получени нотификации за 2022 г. е **989**, като за сравнение през 2021 г., те са били **1097**. От тези **989** нотификации, **973** са в категория **„храни“**, а **16** са в категория **„фуражи“**. В **462** нотификации, рискът е определен като **„сериозен“**, в **462** като „неопределен“, в **35** не е сериозен, а в **30** няма риск. (Фиг. 1).

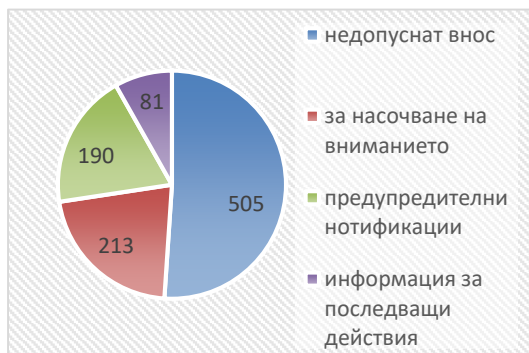

Фиг. 1 Брой нотификации спрямо риска за 2022 г.

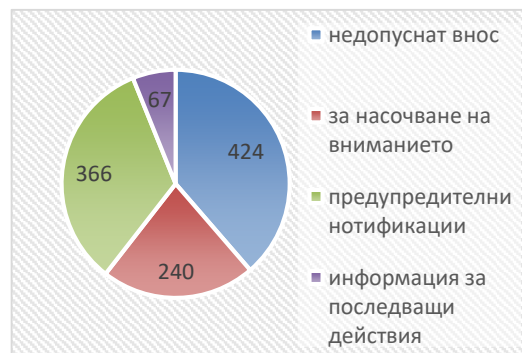

Фиг. 1.1 Брой нотификации спрямо риска за 2021 г.

Най-многобройни са нотификациите за недопуснат внос, общо **505**, за насочване на вниманието **213**, предупредителните нотификации са **190**, а информацията за последващи действия са **81**. (Фиг. 2)

Фиг. 2 Брой нотификации за 2022 според типа

Фиг. 2.1 Брой нотификации за 2021 според типа

Както през 2021 г., така и през 2022 г., броят на нотификациите за пестицидни остатъци в различните видове продукти е най-висок в категорията „плодове и зеленчуци“, където най-нотифицираният продукт са различни сортове пипер, голяма част от които са с произход Турция.

Нотификациите, подадени от България са общо 209, от които 207 са за продукти с произход Турция и 2 с произход Индия. От тях 72 са за пипер, 33 от които са били предназначени за унищожаване на пратките и 39 нотификации за реекспедиране или унищожаване. За лимони са постъпили 54 нотификации. От тях 41 са за реекспедиране, а 13 са за унищожаване. Подадени са 41 нотификации за грейпфрут, като 19 от тях са били за унищожаване, 21 за реекспедиране и 1 за връщане на производителя. Регистрирани са 20 нотификации за мандарини, като 2 от тях са за унищожаване, а 18 са за реекспедиране.

Подадени са 12 нотификации за портокали, като 5 от тях са предназначени за унищожаване, а 7 са за реекспедиране. Регистрирани са 6 нотификации за нар, като всички са предназначени за реекспедиране. За лозови листа са подадени 2 нотификации, като и двете са предназначени за унищожаване. Регистрирана е и по 1 нотификация за билкова хранителна добавка и хранителна добавка, като и в двата случая пратките са предназначени за унищожаване или реекспорт.

През разглеждания период България не е била нотифицирана.

През годината са постъпили общо **989 нотификации** (част от нотификациите съдържат случаи с повече от 1 активно вещество (а. в.) в продукт) от **135** различни активни вещества. Регистрирани са **79** случая с **неразрешени за употреба активни вещества**, на територията на Европейския съюз.

През 2022 г. от всички постъпили нотификации най-многобройни са тези за неразрешените а. в. хлорпирифос – 249 и етилен оксид – 168, следвани от неразрешеното а. в. хлорпирифос-метил – 131 и ацетамиприд (разрешен) – 59.

От разрешените за употреба а. в. нотификации са регистрирани за:
ламбда-цихалотрин – 39; имазалил – 16; форметанат – 13; бупрофезин и циперметрин – по 11; флониламид, пропамокарб, металаксил и диметаморф – по 7; спиротетрамат – 6; тебуконазол и дифеноконазол – по 5; азоксистробин, малатион, пираклостробин и боскалид – по 4; кресоксим-метил и делтаметрин – по 3; тиабендазол, пирипроксифен,

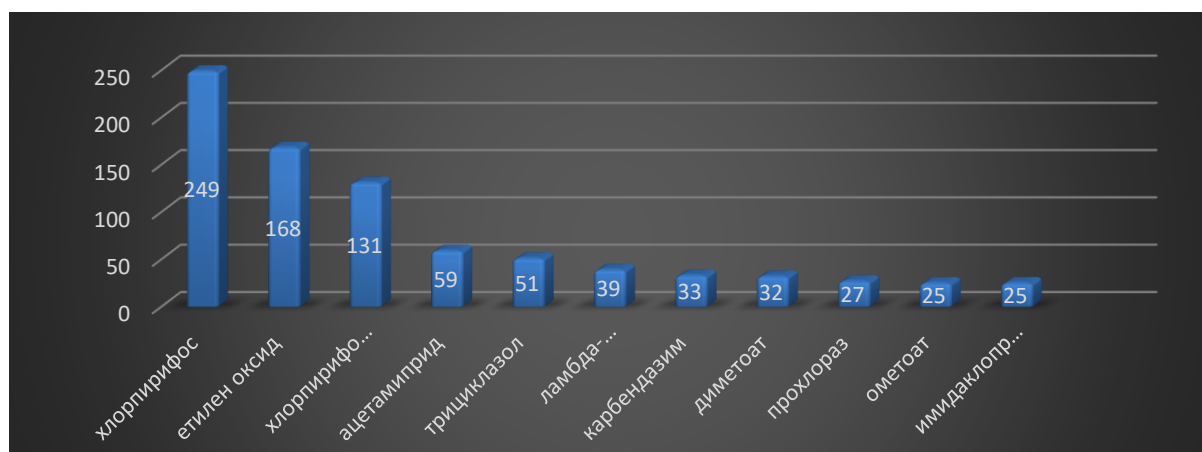
Amber   Green   White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/ 427 30 56

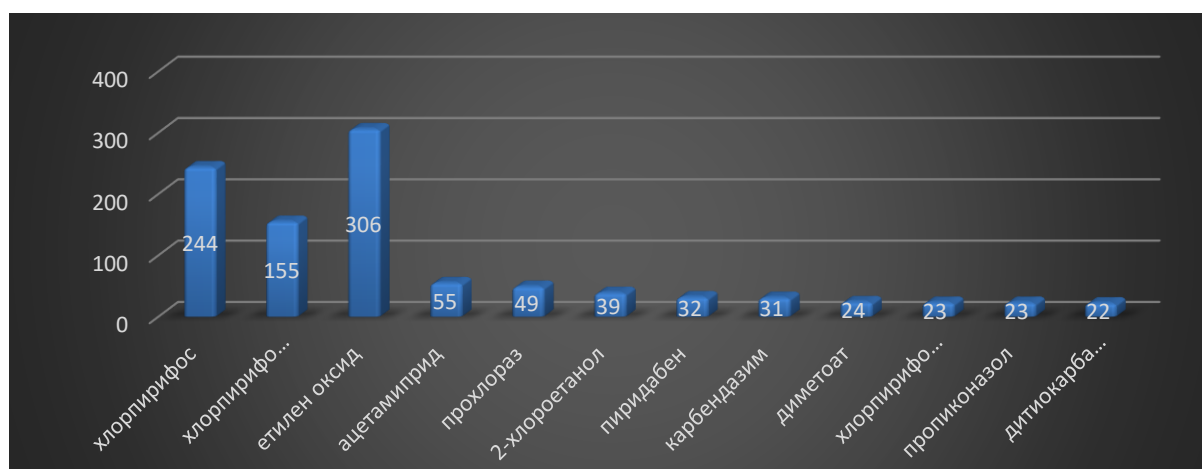

циазофамид, фостиазат, абамектин и флуопирам – по 2, както и 31 единични нотификации.

От неразрешените за употреба а. в нотификации са регистрирани за:
трициклазол – 51; карбендазим – 33; диметоат – 32; прохлораз – 27; ометоат и имидаклоприд – по 25; тиаметоксам – 24; пропиконазол – 21; антраквинон – 18; метамидофос – 17; химичната група дитиокарбамати и ацефат – по 15; хлорфенапир – 14; клотианидин – 11; фенвалерат, фенбутатин оксид и динотефуран – по 10; ипродион и карбофуран – по 9; бифентрин, тиофанат-метил и хлороталонил – по 8; халоксифоп и фипронил – по 7; толфенпирад – 6; перметрин, луфенурон, метомил, линурон и матрин – по 5; хексаконазол, диафентиурон, бромпропилат, цифлутрин и профенофос – по 4; триадименол, хлорати, оксиматрин, процимидон, хексаконазол и пропаргит – по 3; фенпропатрин, глифозат, квинхлолак, фамоксадин, монокротофос, новалурон и хептахлор – по 2, както и 35 единични нотификации. (Фиг.3)

Фиг. 3 Най-често срещаните активни вещества замърсяващи продуктите през 2022 г.

Фиг. 3.1 Най-често срещаните активни вещества замърсяващи продуктите през 2021 г.

Страната с най-много нотифицирани продукти за 2022 г., е Турция с общо **302** броя, следвана от Индия с общо – 159 броя.

За периода най-много нотификации от Турция са постъпили за месеците: **март – 66, януари – 61, февруари – 39, април – 33 и юни – 30.**

Брой нотификации по категории:

- В категория **„плодове и зеленчуци“** – общо **578** нотификации, като най-често срещаните а. в. са **неразрешените хлорпирифос (153)** нотификации) и **хлорпирифос-метил (136)**, както и разрешеното а. в. ацетамиприд (41). За хлорпирифос, най-често срещаните продукти, в които е установено това а. в. са: грейпфрут – 25 пъти, лимони – 16 пъти, портокали – 15 пъти и различни сортове фасул – 14 пъти. За съдържание на хлорпирифос-метил най-често срещаните продукти са: грейпфрут – 39 пъти, лимони – 33 пъти, пипер – 25 пъти и мандарини – 11 пъти. Пиперът (28 пъти) е най-често нотифицираният продукт за наличие на ацетамиприд.
- В категория **„билки и подправки“** са постъпили общо **129** нотификации, като най-често срещаните а. в. са **неразрешените хлорпирифос (40)** нотификации) и **етилен оксид (39)**. Продуктите, в които най-често е регистриран хлорпирифос са: кимион – 7 пъти и магданоз – 4 пъти. Микс от подправки (8 пъти) е най-често срещаният продукт за наличие на етилен оксид.
- В категория **„зърнени храни и печива“** са постъпили общо **68** нотификации, като най-често срещаните а. в. са **неразрешените трициклазол (42)** пъти в ориз) и **тиаметоксам (18)** пъти в ориз).
- В категория **„диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“** са постъпили **46** нотификации, като най-често срещано е **неразрешеното а. в. етилен оксид – 32** пъти в хранителни добавки.
- В категория **„друг хранителен продукт / смесен“** са постъпили **38** нотификации, като най-често срещано е **неразрешеното а. в. етилен оксид** общо 27 пъти (10 пъти в различни видове растителни екстракти и 6 пъти в нудли).
- В категория **„какао, какаови продукти, кафе и чай“** са постъпили общо – **34** нотификации, като най-често срещаните а. в. са **неразрешените динотефуран и антраквинон** по 11 пъти в различни видове чай.

Amber   Green   White

гр. София, 1618, бул. ”Цар Борис III” № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/ 427 30 56

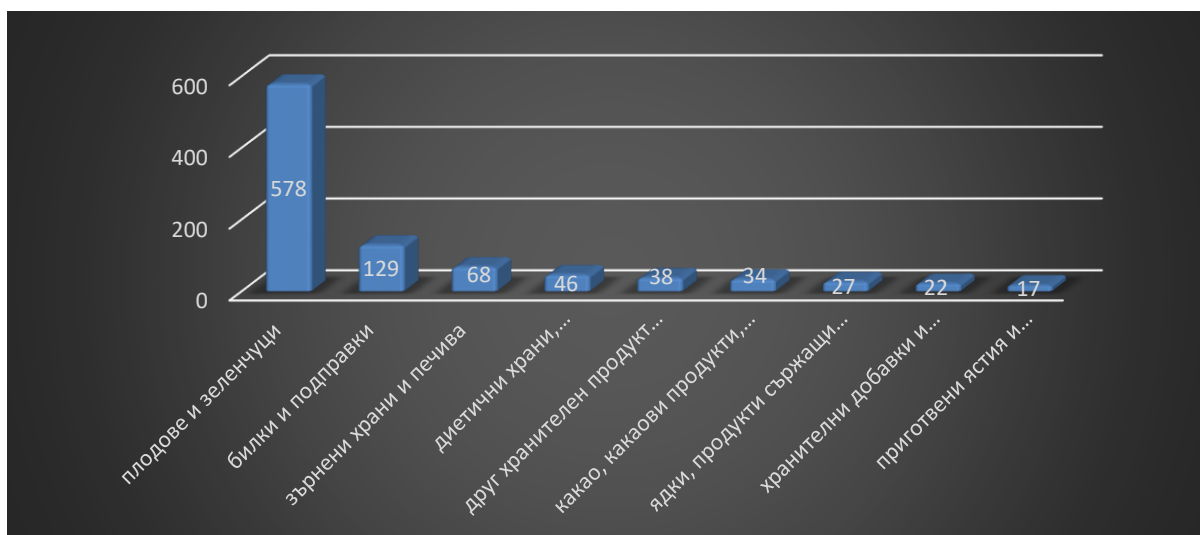

- В категория **„ядки, продукти съдържащи ядки и семена“** са постъпили **27** нотификации, като най-често срещано е **неразрешеното а. в. хлорпирифос** общо 10 пъти, като от тях 5 пъти в сусам.
- В категория **„хранителни добавки и ароматизанти“** са постъпили **22** нотификации, като всички са за **неразрешеното а. в. етилен оксид**, от тях най-много нотификации има за Гума локус бийн - общо 10.
- В категория **„пригответени ястия и закуски“** са постъпили **17** нотификации, като всички са за **неразрешеното а. в. етилен оксид**, от тях най-много нотификации има за наличието му в нудълс - общо 14 пъти.
- В категория **„фуражи“** са постъпили **16** нотификации, като най-често срещаните а. в. са **неразрешените хлорпирифос и етилен оксид** - по 6 пъти. Продуктите, в които е регистриран хлорпирифос са пшеница, слънчогледово семе и царевица - по 2 пъти. За съдържание на етилен оксид най-често нотифицираните продукти в тази категория са: фуражна добавка (2 пъти), смлян червен пипер, хранителна добавка, холин хлорид и екстракт от сминдух - по 1 път.
- В категория **„супи, бульони, сосове и подправки“** са постъпили **4** нотификации.
- За категория **„безалкохолни напитки“** са постъпили 2 нотификации.
- В категория **„мед и пчелно млечице“** са постъпили 2 нотификации.
- В категория **„риба и рибни продукти“** са постъпили 2 нотификации.
- В категория **„мазнини и масла“** са постъпили 2 нотификации.
- В категория **„месо и месни продукти (различни от домашни птици)“** е постъпила 1 нотификация.
- За категория **„лед и десерти“** е постъпила 1 нотификация. (Фиг. 4).

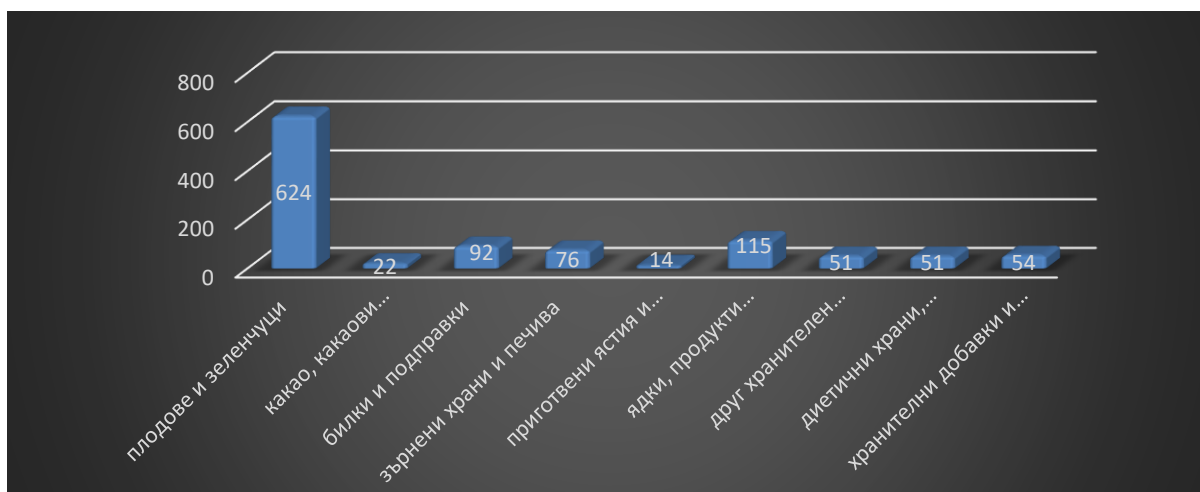
Amber   Green   White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
 тел. 02/ 427 30 56

Фиг. 4 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през 2022 г.

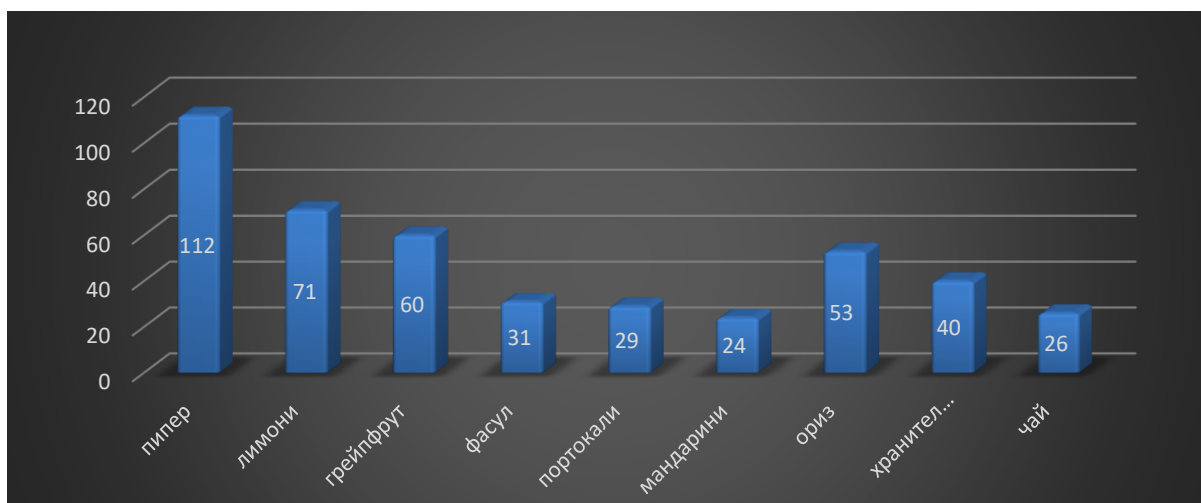

Фиг. 4.1 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през 2021 г.

За годината най-многобройни са нотификациите, касаещи замърсяване в категория „плодове и зеленчуци“, следвани от тези за „билки и подправки“, „зърнени храни и печива“, „диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“, „друг хранителен продукт / смесен“, „какао, какаови продукти, кафе и чай“ и „ядки, продукти съдържащи ядки и семена“.

В категорията „плодове и зеленчуци“, най-често нотифицираните продукти за наличие на пестициди са: различни сортове **пипер** – общо **112**; лимони – 71; грейпфрут – 60; различни сортове фасул – 31; портокали – 29 и мандарини – 24. (Фиг. 5)

Останалите най-често нотифицирани продукти през 2022 г., са: ориз – 53; хранителни добавки – 40 и различни видове чай – 26.

Фиг. 5 Брой случаи на замърсяване в различни продукти през 2022 г.

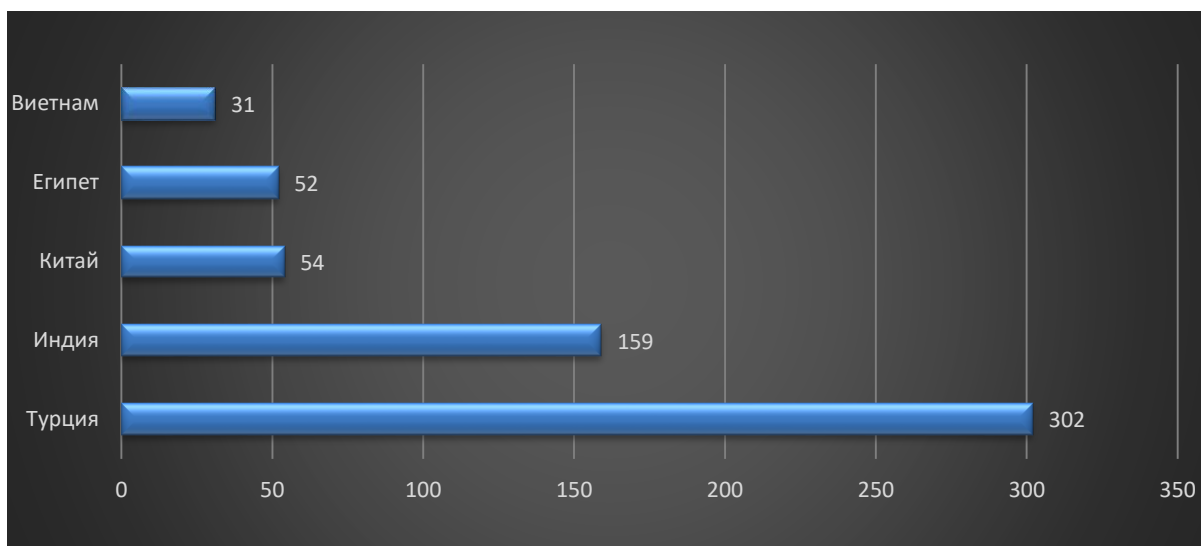
Фиг. 5.1 Брой случаи на замърсяване в различни продукти през 2021 г.

През годината най-много нотификации от системата за бързо известяване са постъпили за продукти от следните страни: **Турция – 302; Индия – 159; Китай – 54; Египет – 52 и Виетнам – 31.** (Фиг.6)

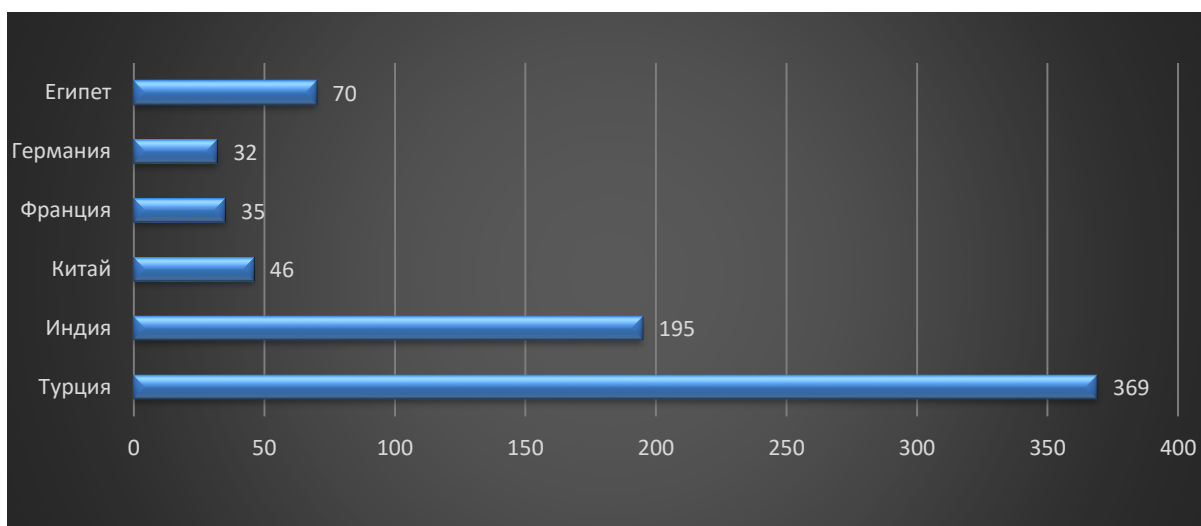
Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
 тел. 02/ 427 30 56

Фиг. 6 Брой нотификации според държави на произход на продукти, съдържащи пестицидни остатъци през 2022 г.

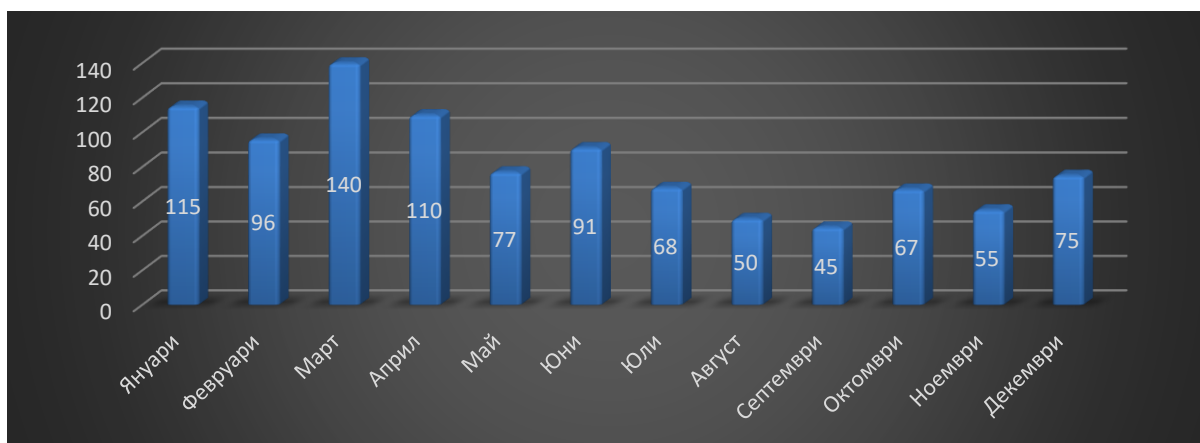

Фиг. 6.1 Брой нотификации според държави на произход на продукти, съдържащи пестицидни остатъци през 2021 г.

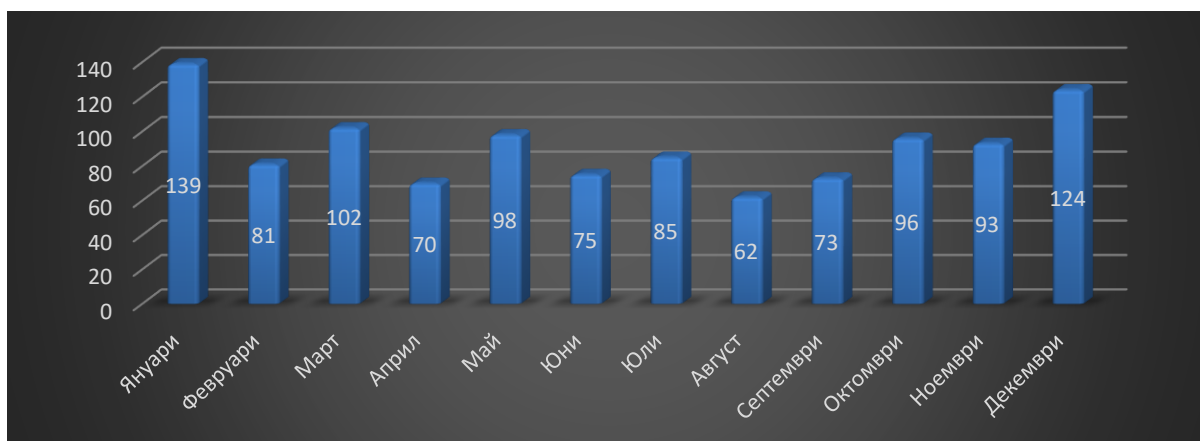
Най-много нотификации за остатъци от пестициди в продуктите, постъпили от системата за бързо известяване са регистрирани през месеците: **март – 140, януари – 115, април – 110, февруари – 96, юни – 91 и декември – 75.** (Фиг. 7)

Центърът за оценка на риска по хранителната верига препоръчва засилване на контрола за пестицидни остатъци, при внос на продукти, произведени в държавите, за които са постъпили най-многобройни нотификации през 2022 г. – Турция, Индия, Китай, Египет и Виетнам.

Фиг. 7 Брой нотификации по месеци за 2022 г.

Фиг. 7.1 Брой нотификации по месеци за 2021 г.

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>

Източник:

<https://webgate.ec.europa.eu/rasffwindow/portal/index.cfm?event=SearchForm&cleanSearch=1>

Изготвил:

Николай Спасов, главен експерт
 Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ
 18.01.2023 г.

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. ”Цар Борис III” № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
 тел. 02/ 427 30 56

